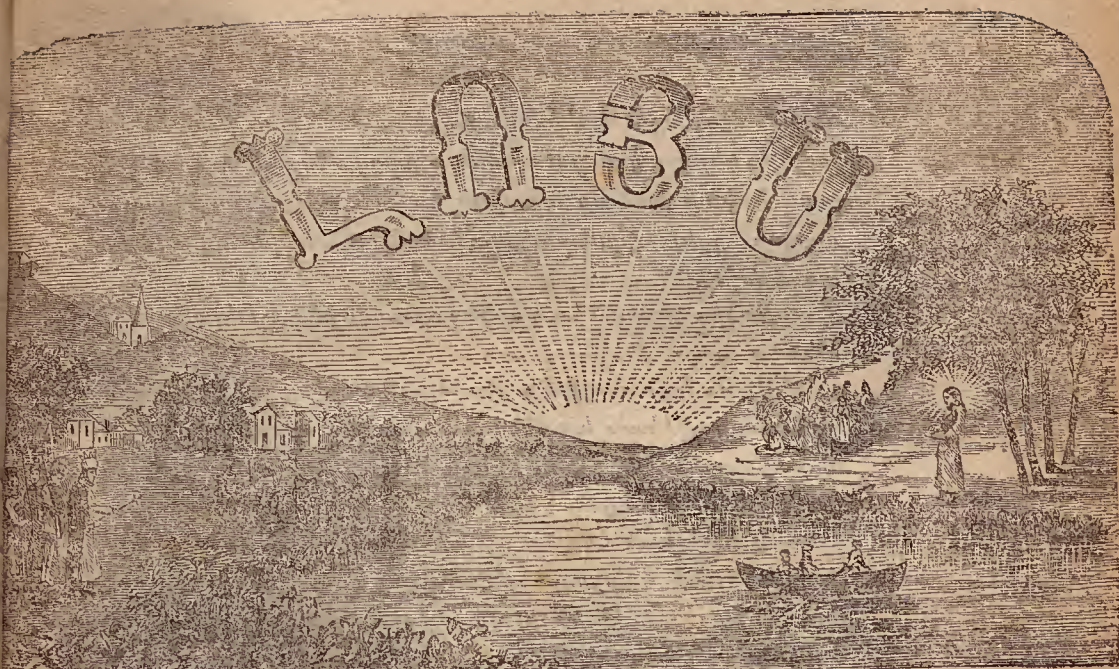

ՄԱՆՈՒԿԱՆ

ԵՍ ԼՈՅՍ ՅԱՇԽԱՐՀ ԵԿԻ

Գ. ՏԱՐԻ ՇՐՋԱՆ Դ. ԹԻԻ ԺԵ. 1876 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1 ՉՈՐԵԲՇԱՐԹԻ

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԸՆԳԼԱՆՈՒՐ ԺԱԳՈՎ

Ուրբաթ օր Ազգային Երեսիսխանական Ժողովն գումարեցաւ Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ Եկեղեցին ընդ նախագահութեամբ Բարձր. Պատրիարք Սրբազան Հօր և Ատենապետութեամբ Վսեմ. Ստեփան վաչո Ասլանեանի ։

Ժամ 8 ին ատենն բացուեցաւ և բացակայ Երեսիսխանաց պատճառական նամակաց ընթերցումէն յետոյ՝ Ատենապետ վաչան Հանդիսիս Խմբագրին կողմն.

նէ առ Աղգային Երեւիտխանութիւնն մատուցեալ Առաջադէպն ներկայացուց ժողովին—յորոց մէկ մէկ օրինակ կանխաւ Երեւիտխանաց տրուած էր — և հաւանութիւն ըստացաւ յղել Համարակալութեան դիւանին առ ի նկատողութիւն :

Ասիկայ յետոյ ձեռնարկեց օրուան խնդիրներուն և հետեալ որոշումներն բրաւ :

Ա. Ս. Երուսաղիմաց Բարձր. Պատրիարք Սրբազան Հօր գոհունակութեան և օրհնութեան գրոյ՝ պարտ ու պատշաճ պատասխանն ի դիմաց Աղգային ժողովոյ գրել յանձնեց Պատրիարք Սրբազան Հօր :

Բ. Ստեփանն Էփէնտի փափագեանի առ Քաղաքական ժողովն ըրած հարցումներն՝ թէ ինչո՞ւ հաշուելիչիւ չըբերաւ ցարդ . թէ ինչո՞ւ վանօրէից և կոտակաց Հոգաբարձութիւն ընտրուած չեն , որոշեց յղել առ Քաղաքական ժողովն :

Գ. Որոշեց յանուն Աղգային դատախազակութեան՝ 1865 էն ի վեր պատրաստեալ և անդործագրելի մնացած բոլոր տեղեկագրերն և ծրագրերն մինչև մէկ ամիս յատուկ տեղեկագրովք ժողովոյն ներկայացնել :

Դ. Խառն ժողովն առաջարկած էր Աղգային ժողովոյ կողմանէ հանդադիր մի լատի կայսերական կառավարութեան , որոյ ներսամտիս առաջարկած էինք Մասիսի հետ մեր ԺՅ. թուովն , և խնդրել որ մասնաւոր դատաւաց համար առանձնաշնորհումներ չտրուին , այլ առանց խտրանաց բոլոր հպատակ ազգաց համար : Ժողովն այս առաջարկութիւնն յանձնեց հարստահարութեանց տեղեկագրի խիստագրութեան համար կազմեալ յանձնաժողովոյն , յաւելլով ի նմա Գերաշնորհ Տ. Խորէն Ս. Արքեպիսկոպոս Նար-Պ'յ , որոյ արժանիքն ու պէտքն գովութեամբ հռչակեց Նախագահ Սրբազան Հայրն :

Ե. Ժողովոյն երկու ամիսէ ի վեր չ'հրաւիրուելուն պատճառանոց վերայ պէտք եղած դահապուցիչ բացառութիւնք լուեցան Պատրիարք Սրբազան Հօր և մի քանի երեսփոխանաց կողմանէ և սոսի բացառութիւն համարուեցաւ :

Զ. Քաղ. Ժողովոյ մի դիրն կարգացուեցաւ որով կը յայտնէր թէ՛ յետ սոյմ Ազգային Ժողովոյ ամեն նիստերուն իւր մէջէն երկու կամ երեք Անգամը ներկայ պիտի դնուին , երեսփոխանաց կողմանէ լուած հարցմանց և ուղղուած բացատրութեանց պատասխանն տալ :

Է. Ի վերջոյ Բարձր. Պատրիարք Սրբազան Հայրն Կոստերական կառավարութեան մատուցուելիք հանրագրոյն ստիպողականութիւնն մէջ բերելով՝ արտօրնութիւն ստացաւ որ երբ Յանձնաժողովն (յառաջ քան ութ օրն) իւր պաշտօնն աւարտէ , Պատրիարք Սրբազան Հայրն հրաւէր պիտի ուղղէ առ երեսփոխան :

Այս որոշումներն ըրալէ յետոյ Ժամ Գ 1/2 ին մերձեցած ըլլալուն առեան բարձաւ :

ԿՐՈՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

Երկուշաբթի օր Ազգային Կրօնական Ժողովն դուռնաբեցաւ ի Պատրիարքարանի ընդ նախագահութեամբ Բարձր. Պատրիարք Սրբազան Հօր : Ժողովոյն առենապետ Միսիթարեան Գեր. Տ. Խորէն նորապսակ Եպիսկոպոս Ս. Էջմիածնէն վերադարձած լինելով իւր պաշտօնի գլուխն անցաւ :

Ժողովը՝ ամուսնական խնդիրներով զբաղեցաւ , և մի քանի դատարկաշրջիկ եկեղեցականաց նկատմամբ կարգադրութիւններ ըրաւ , միանգամայն Աւագ երեցանց Ժո

ղովին կողմանէ յանուն Քահանայական դասուն բարեօր-
ման ներկայացեալ տեղեկագիրն նկատողութեան առաւ
և վիճաբանութեան ենթարկեց ,

Կ'հաւաստեն թէ՛ նոր պիտի սկսի Կրօնական ժողով-
նիս հանրական խնդիրներով զբաղելու և իւր ուշադրու-
թիւնն դարձնելու Եկեղեցւոյ և Եկեղեցականաց վիճակին
վերայ , Ազգային վարժարանաց մէջ ուսումն առնող Հայ
երկսեռ մանկուոյն առանց Քրիստոնէական կրօնի դի-
տութեան և առանց բարոյականի ընդունած դաստիարա-
կութեան վերայ , առանց Հովուի , առանց Փարողի և ա-
ռանց Քահանայի մնացած գաւառաց , քաղաքաց և գիւ-
ղօրէից վիճակին վերայ , գաւառաց մէջ հարիւրներով
վխտացող և Հայ ժողովուրդն կեղեքող և իւր մայրենի
Եկեղեցիէն բաժնող ծառք քարողչաց բռնած ազգաւեր
ընթացից վերայ , հասարակ ընթերցում չ'գիտցող Խալէր
համար քահանայութեան ընտրելի ներկայացոյցներուն վե-
րայ , Հայոց ընտանեկան կենաց , ամուսնական խեղճ ու անկ-
եալ վիճակի դարմանին վերայ , ևն . ևն . :

Կ'յուսամք թէ հեա զհետէ այս ամենուն վերայ բլա-
րիք բարեկարգութիւնք պիտի արժանաւորիմք աւետել
մեր ընթերցողաց , և ինչպէս Կրօնական ժողովոյ Շնորհու-
նակ Ս. Հարց արժանապատուութիւնն կ'զգահանջէ ամենայն
հաստատոտմութեամբ ձեռք զարնելու են հիմնական բար-
ւորմանց , եթէ կողին իրենց պաշտօնաւարութեան շրջանն
արգիւնաւորել և սրտիւ ու խղճով ծառայել Հայաստան
եւոյց Ս. Եկեղեցւոյ և Հայրենեաց վերակենդանութեանը :

ԳԱՀԻՐԷ

Շաբաթ աւուր փունջի մէջ Նոյ. 18 թուով Աղեք-
սանդրայէն դրուած նամակ մը կ'ծանուցանէ թէ՛ « քանի

մի անձինք Տ. Մեսրոպ Ս Արքեպիսկոպոսէ առնելիք
ունենալնուն առ տեղական բորձրագոյն ատեանն բողո-
քեր են, և Նորին Գերապատութիւնն ալ հարկադրեր է-
լի առնելիք ունենալն հաղորդել կառավարութեան: Եւ-
կու կողմանէ վաստաբաններ որոյուեր են »:

Գերաշնորհ Տ. Մեսրոպ Ս. Արքեպիսկոպոս՝ մենք
չենք գիտեր՝ կրնայ ըլլալ պարտք ունենայ կամ՝ չունենայ,
սակայն մեծագումար առնելիք մի ունենալն գիտենք և մեզ
հաւանական չերևիլ թէ՛ այդ կարծեցեալ պարտապահանջը
յանդգնին բողոքել մինչև Եգիպտական բորձրագոյն ա-
տենին և վերաւորել մեր Գահիրաբնակ ազգայնոց յիւրան
և ինքնասիրութիւնն, որուն համար աւելի ճշգրիտ տե-
ղեկութեանց կ'սպասենք մեր խորհրդածութիւնն ընել,
թէ և մեր անդ անցուցած մի քանի աւուրց մէջ մօտէն հա-
սու եղանք որ Գեր. Տ. Մեսրոպ Սրբազան Արքեպիսկո-
պոսի յոգունց և բարի վաստակոց չհամապատասխանէր
Գահրիէի ժողովրդեան առ Նորին Գերապատութիւնն մա-
տուցանելիք պարտականութեան ճանաչումն, և աւե-
լի ճիշտ խօսելով՝ արժանիքն շատ քիչերէ ճանչցուած է:
Այս անգամ մեր ա՛դ վիճակագրութիւն կատարելու միջո-
ցին Եգիպտոսի և Ալէքսանդրիոյ վերայ բաւական տեղեկո-
թիւններ ստացանք և ամփոփեցինք, զայնուսիկ ժամանա-
կին ունինք հրատարակել, որ կրնայ լոյս սփռել այս
կարգի խնդիրներուն վերայ:

ՎԵՐԱԴԱՐՁ

Անցեալ ուրբաթ երեկոյ ի մայրաքաղաքի ժամանեցին
Ս. Երուսաղեմի Պատուարժան Միաբանութենէն եղող Գե-
րաշնորհ Տ. Խորէն Մխիթարեան, Տ. Ներսէս Գէորգեան,

Տ. Աստուածատուր Տ. Յովհաննէսեան Նորապօսկ Սրբա-
ղան Եպիսկոպոսունք :

Շնորհապօսկ Սրբաղան Հարց մեր որդիական խն-
դակցութիւնն յայտնելով սրտադին կ'շնորհաւորեմք իրենց
ստանձնալ Աւաքեղական բարձր կոչում ու պաշտօնն, մաղ-
թելով որ իրենց Հոլութեան պաշտաման մէջ Ժրաջան մը-
շակներ հանդիսանան ի մեծ վայելչութիւն և ի փառս Հայ-
աստանեայց Աւաքեղական Եկեղեցւոյ և ի վերակենդանութիւն
մերոց Հայրենեաց :

ԿԻՐԱՍՈՒՆ ՅՈՅՆ ՔԱՀԱՆԱՅՆ

Ե Ի

Ն. ՊԵՋԻՐՃԵԱՆ ԷՖԷՆՏԻ

Կիրասօնի Յոյն Քահանային և Բողոքական Քարող-
չի մի մէջ տեղի ունեցած մէկ խօսակցութիւնն Աւետա-
րերէն առնելով մեր Լուսոյ մէջ հրատարակելէն վերջն ,
Յոյն քահանային հոլութեան պարտականութեան արի-
ութիւնն դուրս եկնք : Մեր նախածանօթ բարեկամներէն
Մեծ. Ն. Էֆէնտի Պէղիրճեան , Յերուի ասել մոլե-
ռանդ Բողոքականներէ՝ մանաւանդ Աւետարերէն աւելի
առաջ նետուելով խիստ լեզուաւ մը զմեզ կ'մեղադրէ
թէ խղճի ազատութիւնն չենք յարգեր : Եթէ Պէղիր-
ճեան Էֆէնտի մեր այս երկտող դիտողութիւնն աւելի
մտադրութեամբ կարգար և մեր Լուսոյ ամեն թիւերն
ուշադրութեամբ աչքէ անցուցած ըլլար , յայտնապէս
պիտի տեսնէր թէ մեք ոչ միայն յարգած ենք և կ'յար-
գենք խղճի ազատութիւնն , այլ և խղճի ազատութիւնն
բռնաբարող անձանց դէմ միշտ բողոքած ենք , հե-

տուաբար մեր բարեկամն , այս ծանր վորձին մէջ միտ-
նելէ պիտի խորշէր :

Մեր դիտողութեան իբր հերքումն կ'առարկէ թէ
«Եւրոպական ընտանորութիւնը աշխարհիս մէջ տարած-
ուելէն ի վեր կրօնքն խղճի տակ դրուեցաւ , հեռի մը-
նացին այն հին աստեղուտան բռնի կրօնափոխութեան ստի-
պումներն և մարդու համագումն ազատութեան մէջ
դրուեցաւ» :

Ամեն ողջամիտ մեր բարեկամին պէս այս մասին
համազուած են , սակայն կ'ներէ՞ մեզ իրեն հարցնել թէ
իր պաշտպանած միսիօնարներն և Բողոքական քարոզիչ-
ներն ալ ընդունած են այդ սկզբունք , և եթէ ընդու-
նած են ինչո՞ւ թէ բանիւ և թէ գրով այլոց կրօնքներն
կ'ծաղրեն , կ'թնամանեն : Իսկ եթէ այդ սկզբունքն ըն-
դունած չեն ինչպէս իրենց ամեն վարմանց և դրոց մէջ
բացորոշ կ'տեսնուի , այդ խղճի ազատութեան ո՞ր օրի-
նօքն անտարբեր կենալու և մարսելու է , այդ Կոր աշ-
խարհի քարոզիչներուն կրօնական դատապարտելի մո-
լեռանդութիւնը , որ Բրիտանեայ ժողովրդաց մէջ գլխ-
տութիւն՝ բաժանում , կռիւ , կրօնական ունայն վի-
ճեր ձգել և յարուցանել , և միութեան կապերն խոր-
տակելէ ուրիշ արգիւնք յառաջ բերած չէ :

Լուտերի աշակերտները՝ որ ամեն տեղ խղճի և կր-
օնի ազատութեան պաշտպան կ'ձեւանան , իրենց կրօնքն
սիրելով հանդերձ՝ միթէ պարտականութիւն չունին՝ այ-
լոց կրօնքն ալ յարգել՝ կրօնի ազատութեան և խղճի ան-
բռնաճարելիութեան սկզբամբ , ինչպէս որ մեք կ'սի-
րենք մեր կրօնքն և կ'յարգենք այլոցն , եթէ պարսաւա-
նաց առիթ չտան իրենց կողմանէ :

Պարտք և իրաւունք իրարու առնչական են և իրար-

մէ կ'ըզխին, անանկ որ մին առանց միւսին ենթադրել չըլլար: Այս սկզբունքն ընդհանուր լուսաւորեալ աշխարհի սկզբունքն, բայց Բողոքական քարոզիչներն այս սկզբունքն իւր բուն նշանակութեամբ առկաւին բմբռնած չեն և այս առթիւ կրօնի և խղճի ազատութեան իրաւունքն մի միայն իրենց կրօնակիցներուն սեփականելով, պարտք համարած են իրենց՝ այլոց Բրիտանիայի գաւառներն, Եկեղեցաց Ս. Խորհարդներն, Վարդապետութիւններն, արարողութիւններն և ծեսերն բացէ ի բաց առել, կշտամբել, ծաղրել և այլն: Եթէ Պէզիրճեան էֆի. այս ճշմարտութեան չուզէր հաւատք ընծայել, կ'հրաւիրենք զինքը անգամ մի այցելութիւն ընել Ասիոյ գաւառներն մահաւանդ Տիգրանակերտ, Խարբերդ, Կիլիկիա են. և աչքովն տեսնել թէ Բողոքական քարոզիչներն և անոնց հետեւող ժողովուրդն, ինչ տեսակ ատելութեամբ կ'վարուին և կը նախատեն իրենց համարին եղբայրներն՝ իրենց կրօնքն չընդունելուն համար: Եթէ գաւառներն հեռի են, հոս Պօլսոյ մէջ իւր քթին տակ եղած Պանդոկներն և անոնց սրճարաններն անգամ մը թող այցելութիւն ընէ, և անշուշտ պիտի տեսնէ թէ խել մը Բողոքական քարոզիչներ՝ մի քանի Աստուածաշունչ չարկած կ'յաճախին այն տեղերն մեր խեղճ պանդուխտ եղբարց քով, որք անպաճոյճ օրապահիկ մը հայթայթելու համար հեռացած են իրենց հայրենիքէն և իրենց սիրելեաց զրկէն, և Աւետարանի պատրուակաւ կ'ատեն, կ'ծաղրեն և կ'նախատեն Աւետարանի ճշմարիտ դուակները:

Եթէ այս այցելութիւնն ծանր կ'լծուի Պէզիրճեան էֆէնտիի, դէթ պահ մի իւր խղճին մէջ մտնայ և հարցնէ թէ կրօնի ազատութեան և խղճի անբռնաբարե-

լիութեան դէմ վարուող և յայտնի հակառակող կրօնք
մի և կրօնական պաշտօնեայներ կան, քան Հռովմայ
արդանդէն վիժած այս կրօնի ասպատակները :

Գալ անգամ

ՊԱՆՏՐՄԱ

Ս. ԼՈՒԾԱԻՈՐԻՉ ՄԷՔՐԷՊԻ

(Լոյսըն ժԱ. հի նիւմբօյու նիւսիսինստէն պագրոյի վե խիթամ)

Դ.

Գարստաշէն ընկերութիւն աբ աշխրեար կէօրտիւ Պանտր-
մատա կերէք պիղիւմ սիւլիւք իթտիկիմիդ մուգատտէն թարիզէ-
րէ, կերէք մէրթէպ վէ Բիլիսէ հագղընա չալըշարղըմըդա, վէ
սլու եիւզտէն դալէմ մէյտանընտա պիր օյունճագ մագսմընտա
մուռն պունուն աղղընա տիւշտիւկիմիդ վէ մին կսլըր հագղա
լիսանէ կէլտիկիմիդ : Եկեր դարոցաշէն ընկերութիւն քէնտի
տէրիւհտէ իթտիկ պօրճունու թանըմայըս, քէնտի մագսէտինա
տէն գըլ դատար էյրիլտէ, տօղրուսու միւքէտտէր օլաճաղըդ .
չիւնքի քէնտիլէր վէ քէնտի մագսէտլէրի իչին թէհի եէրտէ չա-
լըշմըշ օլաճաղըդ, վէ փունջտա, Մանղումէտէ հագղըմըդա օլան
պէտ մուամէլէլէր, գիւտատէսի իլէ էսէֆիմիդէ մուճիպ օլաճաղ
տըր :

Պիղ գաթիէն իսքեաթ օլմուշըդ տըր քի, Պանտրմա ումում
միլէթտաշարըմըդ, էլլէրինի դամիրլէրին իւղէրինէ կէօթիւրէ-
րէք չահատէթլիք վէրիւր պիղիւմ իսլրաղ իթտիկիմիդ ամէլլէր հագ-
ղընա : Պիղ ասլա մէնաֆիի չալտիյէմիդէ սլիտ պիր թէտպիր
գուլլանմամըշըդ, ասլա հիչ պիր կիւն հիչ պիր մահալտէ վէ հիչ
պիր վազըմըդտա, Հայաստանեայց Տպարանա իյսնէ վէրմէք ի-
չին պիր քէլամ վէ պիր լուղէթ իսթիմալ իթմէմիշիպ : Պանտր-
մատա կէլտիկիմիդ պիւթիւն կիւնէր, օրանըն էհալիսլին մէք-
թէպ վէ Բիլիսէսի իչին չալըշմըշըդ, վէ պիր առաջնորդուն իւչ
տէօրթ սէնէ զարֆընտա իճրա իթտիլի, պիղիւմ իւչ տէօրթ կիւն-
տէ միւէստէր օլաուղումուղ պէօյիւք ճէսարէթ վէ իֆթիլիար ի-
լէ սէօյլէրիլ :

Պունյար հագողնա ուղուն ուղատիյէ պէնտէր նէշը իթմէյէ հաճէթ եօզ արը , պունյար Պանտրմատո հէքսինէ իճրա օլմուշ , վէ Պանտրմալըար տախի հայաթտա արըլար : Վէ պիզիմ շախսըմըղա գարշը օլան պունճա նատալէթ վէ խուսումէթ պիր պէօյիւք միւքեաֆաթ առտ խտէճէյիզ , էկէքչի Պանտրմա միլլէթտաշլարըմըզ դայրէթ վէ մուհապէթլէ պիզիմ էքտիզլմիզ թօհումլարըն մահուլլարընա նայիզ օլալար :

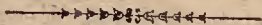
Ե.

Շիմտիքի հալ Պանտրմա Ս. Լուսուորիչ մէքթէպին սէնէվի մասարիֆաթը 6000 պին դրշ. մէպլաղը պալիզ օլմագտա , վէ էլլէմ տէրսէր արթըրմագ մինասիպէթի իլէ մասարիֆ տախի կիւնտէն կիւնէ արթմագտաարը : Պու աշըղը գալաթմաք իչին , նասըլ օրատա օլտուղումուզ էսնատէ , չիւնի տախի կաղէթա մըղըն վառէթասը իլէ նասաաթ իտիպ լէճա խտէրիզ պիզիմ սէվ կիւլիւ միլլէթտաշլարըմըզ , Թաղ. խորհրդա մուհապէնէթ իթմէք , վէ էլտէն էկէն դայրէթ ու ֆէտագէարըրք հիչ պիր տաղըզա տիրիզ իթմէմէք . պու ֆաղլիլէթլէր , քէնտիլէրին իֆա իւ տէճէք թապիլի սօրճլարը արը :

Մատէմքի քիլիսէ վէ քէնտի իրատլէրի եանմը քիւլ օլմուշ , շակելտան վէտէրլէրինն վաղիֆէսի տիր քէնտի էվլատալարը իչին պիր գաչ դուրուշ պիր այըզ եախութ հաֆթալըզ թախսիա իթմէլի տիրլէր , չիւնքի քեարի աղըլ տէկիլ տիր ծղարըն նաֆագանընա վէ էլպիսէլէրինէ քիւլիւ մասարիֆ իթմէք , վէ ծղարըն իւմ վէ թէրպիյէսինէ պիր գաչ դրշ. գըսգանմաք :

Պանտրմա էհալիսի շու պիզիմ թէֆֆէքիւր վէ նատահաթըմըզ թահաը թէճէսսիւսէ ալմալարընա արգուքէշիզ . զիրա միլլէթիմիզ հէր պիր չէյտէն մահրում գալմըշ , վէ եայընըզ քէնտի սօն ումուտ վէ ըշըղը մէքթէպէրտէն պէքլէմէքտէ տիր :

Շիմտիքի հալ պուգատաը եագաղըղմըզ քեաֆէի սայարաը այըլ պիր պահա իլէ Պանտրմա էհալինն չալըմալարը հագողնա միլլէթաալմըզ վատ իտէրիզ :

ՊԱՆՏՐՄԱՏԱՆ ՄԼՔԹՈՒՊ

ՎԷ

ՁԵՐՓԵՁ ՀԵՑԻՉ

... ՄԻՆԷԼԼԻՖ ,

Աթիտէրի մէջ թուղումն զաղէթայի միւթէպէրէ-
լէրի վաւրթաւրլա այնէն տէրճինէ հիմմէթ պույուր-
մաւարը իսթիրհամ օլունուր :

Պունտան պիր սէնէ մուգատտէմ Պանարմա էհալի-
սի էրմէնի միւլէթինտէն Գույումճու օղլու խաչիկ նամ
բիմսէ , դասապամըգտան իւչ սաաթ մէսաֆէտէ օլան
պիր իսլամ դարիյէսինէ ազիմէթ իթալիյի էսնատէ Պան-
տորմատան տօգուլ սաաթ մէսաֆէտէ պուլունան Ման-
էաս գուրասընտան Տէյիրմէն պօղաղը նամ Ձերքէս դա-
րիյէսի էհալիսինտէն Հէտիք նամ պիր Ձերքէս էսնայի
րահտէ մէրգում խաչիյէ պիթ թէոատիւֆ պարկիրինի
չարմագ նիյէթիմէ իւզէրինէ հիւճում պիրլէ , մէրգու-
մու գաթլ ու իտամ իթմէյէ իճթիսար իթտիքտէն սօն-
լա , սաքլն օլտուղու գարիյէյէ ֆիրար իթմէսիյէ սադ-
լանըր , իւ պու հալ ու քէլֆիյէթի էտինճիք Միւտիրի-
յէթինէ խապէր վիրիլիպ , տէր հալ հիյէթը մէճլիս մա-
հալը մէղքիւրէ պիլ ազիմէ (զիրա մագթուլուն գաթլ
օլունտուղու մահալ էտինճիք դասապասընա թապի տիր)
պատէլ քէշֆ մագթուլուն ճէսէտինին տէֆն օլունմաւը-
նա էմր ու բուխսաթ վիրուպ , խուսուսու մէղքիւրու
լաղըմ օլան մահալէ իշար իտէր . իքի իւչ կիւն սօնրա
ճահինին ֆիրար իթալիյի մահալէ խիւտալէնտիկեար վի-
լայէթի ճէլիլէսինտէն պինպաշը իլէ 20-30 նէֆէր դապ-
թիյէ իլլամ օլունուպ , գաթիլի մէրգում ախդ ու կիրիֆթ
իտիլէրէք էշտէք Գայիմագամլըղընա ճէլպ օլունտուպ-

տա , օրատա խթինթագ խտիլիպ , մահպէսէ իլգա օլու-
նուր իսէ տէ , պիր գաչ կիւնտէն սօնրա Գարասի Միւ-
թէսարրըֆլըղնա իղամ օլունուպ , երկիրմի կիւն գա-
տար տախի օրատա գալորդտան սօնրա պէ թէքրար էր-
տէք Գայիմագամլըղնա իատէ օլունուր , նիհայէթ ճա-
նիի մէրգում իւչ այ դատար մահպէստէ գալըպ , էրտէք
Գայիմագամլըղը ճանիպինտէն սէպիլի թախիյէ օլու-
նուր , իշ պու ճանինին տահա նիճէ խըրսըլլըղլարա վէ
գաթլը նուֆուսա ճիւրաթ իթմէսի վար տըր . աճէպա
ղէմանը մատալէթի Սէնիյէ ճէնապը Շէհրիեարի տահա-
պը ճիւրայէթին պէօյլէ պի ճէզա գալմալարընա ըաղի օ-
լըւր մու . խա'յր , տէյիլ տահապը ճիւրայէթին , իլլա
տահապը ճիւնհա վէ գապայինըն պիլէ պի ճէզա գալ-
մալարընա հիշ պիր վէճհէ գայիլ վէ ըաղի օլմազ :

. . . Միւէլլիֆ , թէէսսիւֆէ շաեանը շուրասը տըր
քի , ճանիի մէրգում մահպէստէն գուրթուլտուղունտա
խըւհը հալ օլմայուպ տա , երնէ էվվէլքի խըրսըլլըղ-
վէ գաթիլլիք սանաաթընա միւտալիմ պուլունարազ ,
մահը հալին 11ինճի ճումաա կիւնիւ տաաթ օն ըատտէ-
լէրինտէ պուրատան եարըմ սաաթ մէսաֆէսի օլան Ագ-
Չէլմէ նամ մահալտէ Եանի նամըյլա ունճու պիր Բում
տէլիղանլընըն եօլունու գաթ խուուպ , իւղէրինտէ պու-
լունան 200 զուրուշու ալարդտան սօնրա մէրգումու
տախի գաթլ իտէր , շիմտի իսէ գասապամըղըն էհալի-
սի դայէթլէ գօրղու իշինտէ օլուպ , շէհրաէն թաշրա
չըգմաղա ճէսարէթ իտէմէյօրլար , շիւնքի մալլարընը
չալտըրտըղտան սօնրա ճէսիալէրի տախի աղապա իլէ կէ-
լիյօր . գաթէն հարիզ սէպէպինտէն էհալիմիզ զարու-
րէթ հալէ տիւչար օլուպ , պատեղին տախի թաշրա
գարիյէլէրէ կիտիպ , ախղու իթա իթմէյէրէք պիւս-

պիւթիւն սաստղայա միւհթած օլաճագլարը պիւշթի-
պահ տրր :

* * *

1876 Նոյ. 26

Պանորմա

Պալէատէքի էսէֆէնիկի վուգուաթլար նիդամ Սէ-
նիյէ վէ Ստալէթի Շէհինշահիյէ մուղայիր հարաքէթ-
տէն պուլունմուշ օլմաղլա՝ միւթէճասիրին միւճաղաթ
լայիկա իյէ էմրի թէէտիպի վէ պատէգլն պու միսլլու
հարաքէթը նամէրդիյէնին վուգու պուլմամաթը հադ-
դընտա՝ Պալը-Բէտէր Միւթէգարրէֆը Սէատէթլու Բա-
յիֆ բաշա հադրէթլէրինին նաղարը արգդաթլարընը
տապէթէ իճթիսարլէ հիմէմ վալէալէրինի թէմէննի ի-
տէրիզ :

ՎԱԳԸԹ ՀԱՎԱՏԻՍԼԵՐԻ ԳԾՆՖԷՐԱՆՍ

Պունտան ագտէմ օլան նիւսխէմիլտէ Գծնֆէրանսին
րէսի սուրէթտէ թօրլանաճաղը ճիւմա իրթէսի կիւնի
իչին եաղմըշարը, լսքին հէնուղ իճրա օլունմաթը :
Լօրա Սալիլայլիին պուրաշա վասըլ օլտուղունտան պէրու
բօլիթիք զիեաֆէթլէրի իյէ Գծնֆէրանա մուատիխաղա-
լըն պիւրիպիւրինին մոգսէտի նիյէթլէրինի աղնամաթ վէ
օնա կէօրէ պիր սուլֆ թարիպի թութմաղա նիյէթտէ վէ
արդուտէ պուլունուեօրլար, վէ գատէմի հէր կիճէ Գծն-
ֆէրանսին էճնէպի մուրախաղարը սուրէթը զայրը ըէս-
միյէտէ թօրլանմաղտա իմիլլէր, վէ պէօյիւն եարըն պէյն-
լէրինտէ սուրէթը մախսուսէտէ խաղաթը մէճիւս իթմէղէ
դարար իթմիլլէր :

ԵՆԶՈՒՑԻԼԵՐ ՃԵՄԻՅԵԹԻ

Պիր դաշ զաղէթաւարն եաղբւրջնա կէօրէ Բարիդ տէ սաքին օլան Եէհուտիւրին ճէմ յէթի ումումիյէսի Շարգ-տաւ պուլունան քէնտի միլլէթտաշլարնն իաւհը ահվա-լի հազդընտա Տէրտատէթտէ իճրա օլունան գօնֆէրան-սըն նազարը տիգաթընը ճէլպ իթմէք արդուսի իլէ պըր-ճա պիր գօնֆէրանա քէնտիւրինտէ թէշքիլ իթմէք իւզրէ, Էլթօրանըն հեր թարաֆընտան պուլունան նամասը վէ դէն-կին Եէհուտիւրտէն պիրէր զաթ Բարիդէ մուրախմաս կէօն-տէրիլմէսի իչին մէթուսլար եաղմշլար տըր :

Իյզու թիւճճարան Եէհուտիւրին պու ասայիլի վէ միլլէթտաշլարնն հազդընա օլան զայրէթ վէ արդու մէթ իթմէդէ շանան աշը :

Թունատա պուլունան պիլ ճիւմէ հարպ վաքօրա-րըյա մնիթօրլարը ինկիլիլ իւմէրայի պահրիյէսի գօ-մանտասը ալթընա գօնուրնուշ տըր :

— Խըտիլի Մըսըր հաղրէթլէրի 230,000 աշըն չու-հա վէ 7000 չիֆթ դունտուրա խանէ իյլէմիշ տիր :

— Օրտու դաղասը Էհալխի թարաֆընտան, Սաքիրի Շահանէյէ խանէ օլունան 90,000 օգդա ֆասուլէա էր-դիւրիւմէ իրտալ օլունմուշ տըր :

— Կէշէն ճումա կիճէսի Պէհիճէ վէ Սէնիհա Սուլթան-լարնըն վէլիմէ ճէմիյէթի իճրա օլունտու :

— Բաղար իրթէսի վէ սալը կիւնիւ՝ Գայսէրիէ, Մա-լադօֆ վէ Պապէլ նա՛մ վաքօրլար 7-8 թաղուր աւքեր ալըպ թրապուզանա տօղրու հարաքէթ իթմիշլէր տիր :

— Գնե՛ք հիշե՛ք նամ դաշեօն սալը կիւնիւ Սէլանիքտէն Տէրսաատեթէ ասքէր կէթիրմէք իւրը : օլ թարափա հարաքէթ իյլէաի :

— Սէլըիտի Նուսրէթ վէ Գանտիա վարօրըարն , ալ թը թէմիլլէմէք իշին թերոհանէ հալուղլնա չէքիլմիլէր ալը :

— Պու կիւն վէ եախօտ եարն ինկիլթէրա Սէֆարէթ խանէսինտէ միւքէմմէլ ալիր զիյաֆէթը տիրօմաթիդըյէքէ չիտէ օլունաճաղը իշխաիլմիլ տիր :

— Մարքիտը Սախապուրի Տէրսաատեթէ կէլտիկի կիւն տէն պերու ժէնէրալ լիյնաթիէֆ իլէ բէք չօդ միւրազաթ իթմէքտէ տիր : Պու ճահթլարա պադարադ ինկիլթէրա վէ Բուսիա մլայիլնտա ալիր իթթիֆադըն հուսուլի բէք միւհթէմիլ տիր :

— Պիր գալ կիւնտէն պերու Մէսուտիյէ վէ Ասարը թէվ Փիդ վէ սայը պադը սէֆինէլէր Մարմարա աչըղընտա ա թէլ թալիմի իթմէքտէ տիրէր :

ՄԱՀԱԴՈՅԺ

Հանդիսիս մամուլը դուռած պահուն ցուօք սրտի լոնյինք որ Աղլային երեւիտիսանկան ժողովոյ դեր— Առնեապետ Մեծ. Տորթօր Նահապետ էֆէնտի Ռուսինեան իւր մահկանայուն կնքած է , և այսօր ժամ 3 ին յուղղար կաւորութեան հանդէսն պիտի կատարուի Բերայ Ս. երբորդութեան Եկեղեցին :

ՕՐԱՅՈՅՑ

1877

ՓԲԱՄԱՆԻՆ ՓՐԵՍՏԻ

ՅՕՐԻՆԵԱԼ

ՅԵՐԵՄԱ ՔԱԶԱՆԱՅԷ

ԽԱՄԻԻՂԻ

Որ նորաճոյլ ընտիր, և մաքուր գիրերով տպեալ,
կ' գտնուի բոլոր Հայ գրականաւոյց-քովը:
Գին 60 փարայ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՏԵՏԵՆԱՆ

Պ. ՏԸ ԳԱՄՕՐ

ԹԱՐԳՄԱՆԵՅ Գ. ՁԻԼԻՆԻՐԵԱՆ

Ժամանակակից Գաղղիացի վիպասաններուն մէջ, Օդիսով
Ֆէոյիէ մեծ տեղ բռնած է իւր ընտիր երգերովը, որոց նպատակն
է ընկերական մոլութեանց ջնջումն եւ մարդու բարոյական բար-
ւոյրումը: Երեւելի վիպասանին այս տեսակ հեղինակութեանց
գրեթէ ընտրելագոյնը կրնայ համարուիլ իւր Պ. ՏԸ ԳԱՄՕՐ ա-
նուն վէպն, որուն մէջ հորմէն ինքնամոլութեան եւ ամբարշտու-
թեան հրիտակ մը ընդունող զաւակի մը կեանքը՝ պայծառ ու
բռն գոյներով կ'նկարագրէ, կ'հատաւորէ թէ մարդ չկրնար ան-
պատիժ առաքիւր կոխել երկնային եւ ընկերական օրէնքը, եւ
լոկ պառւոյ զգացումը իրեն առաջնորդ եւ օրէնք կարգել աշ-
խարհիս մէջ, եւ կը հետեւցնէ թէ բնական մարդկութիւնն ար-
հետական մարդկութեան դէմ կռուելով՝ վերջապէս կը յաղթէ
կեանքի ամեն երեւելի պարագաներուն մէջ եւ ամենուրեք:
Սոյն վէպին թարգմանութիւնը երկու հատորէ պիտի բաղկանայ,
առաջին հատորն արդէն Պոլիս հասած ըլլալով, կը ծախուի Ս.
Դ. եւ Եղմանեան գրատունը, Եէնի-ձաֆի Ձիլնիկիլէր ճառ-
տէսի թիւ 8: Գին 1 ֆրանդ 50 սանգիմ:

ՏԵՒ-ԽՄԲԱԳԻՐ

ՀՄԱՅՆԱԿ Ծ. Վ. ԴԻՄԱՔՍԵԱՆ

Կ. ՊՕԼԻՍ

ԼՅՂԱՐԱՆԷ ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՅ

ԵՆԵՐ ԳԱՐՈՒ ԴԱՄԱՍԿ ՓՈԳՈՑ ԲԻՆ 200